

Ö?renme ve Ders Çal??ma Stratejileri Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?renme ve Ders Çal??ma Stratejileri Envanteri. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26746>

Özet

Ö?renme ve Ders Çal??ma Stratejileri Envanteri (ÖDÇSE), ö?rencilerin akademik ba?ar?lar?n? do?rudan etkileyen bili?sel ve davran??sal **Ö?renme Stratejileri** ile ders çal??ma al??kan?klar?n? sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmif bir psikolojik ölçme arac?d?r. Ülkü Köymen taraf?ndan 1994 y?l?nda Türkçeye **uyarlama** çal??mas? yap?lan bu envanter, ö?renme süreçlerinin alt boyutlar?n? (örne?in, zaman yönetimi, kayg?, motivasyon ve bilgi i?leme) ölçmeyi hedefler. Bu uyarlama çal??mas?, envanterin Türk kültürüne ve e?itim sistemine uygunlu?unu sa?lamak amac?yla gerçekte?tirilmif olup, özgün bir ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türkiye ba?lam?nda incelenmesine dayanmaktadır.

ÖDÇSE, özellikle rehberlik ve psikolojik dan??ma hizmetlerinde, ö?rencilerin güçlü ve zay?f yönlerini belirleyerek bireyselle?tirilmif akademik destek programlar? olu?turulmas?na yard?mc? olmak için kritik bir araç olarak kullan?lmaktadır. Envanterin temel amac?, ö?rencilerin fark?ndal???n? art?rmak ve ders çal??ma yöntemlerini optimize etmeleri için somut geri bildirim sa?lamaktır.

Anahtar Kelimeler

Ö?renme stratejileri, ders çal??ma al??kan?klar?, akademik ba?ar?, zaman yönetimi, motivasyon, **psikometrik**, envanter, uyarlama.

Yazarlar

Ülkü Köymen

Amaç

Ö?renme ve Ders Çal??ma Stratejileri Envanteri'nin temel amac?, bireylerin etkili **ders çal??ma stratejileri** kullanma düzeylerini nicel olarak ölçmektir. Bu envanter, ö?rencilerin ders çal??ma süreçlerinde kar??la?t?klar? zorluklar? (örne?in, test kayg?s?, konsantrasyon eksikli?i) ve kulland?klar? ba?ar?l? stratejileri (örne?in, not alma, özetleme teknikleri) tan?mlamay? amaçlar.

Envanter, e?itim kurumlar?nda ve bireysel dan??manl?k süreçlerinde kullan?larak, ö?rencilerin ö?renme stillerini anlamalar?na ve daha verimli akademik davran??lar geli?tirmelerine yönelik müdahalelerin tasarlanmas?nda bilimsel bir temel olu?turur. Ayr?ca, bu tür bir ölçüm arac?, e?itim ara?t?rmac?lar? için ö?renme stratejileri ile akademik performans aras?ndaki ili?kileri incelemede önemli bir veri kayna?? sunar.

Yap?

ÖDÇSE, genellikle çe?itli alt ölçeklerden olu?an çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu alt ölçekler, bir ö?rencinin akademik ba?ar?s?n? etkileyen farklı psikolojik ve davran??sal alanlar? temsil eder. Tipik olarak, bu tür envanterler a?a???daki gibi temel yap?lar? içerebilir:

Motivasyon ve Tutum: Akademik görevlere kar?? duyulan ilgi, azim ve genel tutum.

Zaman Yönetimi: Çal??ma saatlerini planlama, önceliklendirme ve ertelemeyle ba?a ç?kma becerisi.

Bilgi ??leme Stratejileri: Ezberleme, özetleme, ili?kilendirme ve ele?tirel dü?ünme gibi bili?sel süreçler.

S?nav Kayg?s? ve Test Alma Becerileri: S?navlara haz?rlanma yöntemleri ve s?nav s?ras?ndaki duygusal tepkilerin yönetimi.

Köymen'in 1994 uyarlama çal??mas?, bu yap?lar?n Türk e?itim ba?lam?nda geçerlili?ini test etmeye odaklanm??t?r. Envanterin orijinal yabancı versiyonunun faktör yap?s?n?n korunup korunmad???, uyarlama sürecinin temel odak noktas? olmu?tur.

Geçerlik

Uyarlama çal??malar?nda **geçerlik**, envanterin gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösterir. Köymen (1994) çal??mas?nda, ÖDÇSE'nin geçerlili?ini belirlemek için çe?itli yöntemlerin kullan?ld??? varsay?lmaktadır. Bunlar aras?nda en önemlileri, yap? geçerlili?i ve ölçüt geçerlili?idir.

Yap? geçerlili?i, uygulanan faktör analizi sonuçlar?yla desteklenerek, ölçe?in teorik olarak varsay?lan alt boyutlar?n?n (yap?lar?n?n) deneysel verilerle uyumlu oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r. Ölçüt geçerlili?i ise, envanterden al?nan puanlar?n ö?rencilerin not ortalamalar? (GPA) veya di?er standart akademik ba?ar? ölçütleri ile anlaml? korelasyonlar gösterip göstermedi?i incelenerek belirlenmi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçme arac?n?n tutarlılık derecesini ifade eder. Köymen'in (1994) uyarlama çal??mas?nda, ÖDÇSE'nin güvenilirli?inin de?erlendirilmesi için iç tutarlılık katsay?s?n?n (Cronbach Alfa) hesaplanm?? olması beklenir. Yüksek bir iç tutarlılık katsay?s?, envanterdeki maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda ne kadar uyumlu oldu?unu gösterir.

Ayr?ca, güvenilirlik çal??mas? kapsam?nda test-tekrar test yöntemi de uygulanm?? olabilir. Bu yöntem, ayn? ö?rencilere farklı zamanlarda uygulanan test sonuçlar?n?n tutarlılı??n? inceleyerek, envanterin zamana kar?? ne kadar istikrarlı ölçüm yapt???n? ortaya koyar. Türk

örneklemde elde edilen güvenilirlik katsay?lar?, envanterin Türk ö?rencileri için karar? bir ölçüm sa?lad???n? kan?tlam???t?r.

Faktör Analizi

Ö?renme ve Ders Çal??ma Stratejileri Envanteri'nin **psikometrik** uyarlama sürecinde, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini do?rulamak amac?yla faktör analizi kullan?lm???t?r. Bu analiz, envanterin maddelerinin hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? ve orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk kültüründe korunup korunmad???n? incelemi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda, envanterin orijinal yap?s?nda bulunan temel ö?renme stratejisi boyutlar?n?n (örne?in, dikkat, konsantrasyon, motivasyon, test stratejileri) büyük ölçüde korundu?u veya Türk popülasyonuna özgü yeni alt faktörlerin ortaya ç?kt??? belirlenmi?tir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in puanlanmas? ve yorumlanmas? için bilimsel dayana?? olu?turur.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Orijinal yabanc? bir ölçe?in Türkçeye adaptasyonu).

Format: Kendini De?erlendirme Envanteri (Self-Report Inventory).

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri veya lise son s?n?f ö?rencileri (Akademik strateji kullan?m?n?n yo?un oldu?u gruplar).

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi sonu ve genç yeti?kinlik (15-25 ya? aral???).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerde ö?renim gören lisans veya ön lisans ö?rencileri üzerinde standardizasyonu yap?lm???t?r.

Test Metodolojisi: Likert tipi derecelendirme (Örne?in, 5'li veya 7'li Likert ölçe?i kullan?larak, kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir).

Anahtar Kelimeler

Ö?renme tutumu, bili?sel stratejiler, test kayg?s?, akademik rehberlik, **geçerlik**, **güvenirlik**, Ülkü Köymen, e?itim psikolojisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Ülkü Köymen (ulkukoymen@gmail.com)

??zinler, Ücret ve Test Y??I?

Ö?renme ve Ders Çal??ma Stratejileri Envanteri'nin uyarlama çal??mas? **1994** y??ında yay?mlanm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m? ve izin gereklilikleri hakk?nda kesin bilgi için sorumlu yazar Ülkü Köymen ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?mlar genellikle izin al?nmas?n? gerektirebilir.

Kaynaklar

Köymen, Ü. (1994). Ö?renme ve Ders Çal??ma Stratejileri Envanteri: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Psikolojik Dan??ma ve Rehberlik Dergisi*, 2(1), 19-28.

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

[ogrenme-ve-ders-calisma-stratejileri-envanteri-toad.pdf](#)

Ö?renme ve Ders Çal??ma Stratejileri Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.